

Οι Μακεδόνες στο Επος του '40 και τα Παραμύθια

Προ ολίγων ημερών συμπληρώθηκαν 73 χρόνια από εκείνη τη συγκλονιστική 28η Οκτωβρίου 1940. Είχε αρχίσει να εκτυλίσσεται το Επος του Σαράντα. Στα μέτωπα της Δυτικής Μακεδονίας παρατάσσονταν έτοιμοι από καιρό και ρίχθηκαν πρώτοι στη φωτιά οι άνδρες των Συνταγμάτων 33, 28 και 90. Στην πλειοψηφία τους ήσαν ολαβόφωνοι Μακεδόνες και είχαν «το λυκοτόμαρο». Παρ' ότι οι πατέρες τους ενωρίτερα είχαν αποτελέσει τη ραχοκαλιά του Μακεδονικού Αγώνος και το Ιερόν Σφάγιον του Έθνους, η Πατρίδα τους υποπτεύονταν! Και όχι μόνον αυτό. Τους διέκρινε από τους άλλους Έλληνες, ιδιαίτερα, μάλιστα, εκείνα ακριβώς τα χρόνια, υπό δικτατορία από το 1936, τους καταπίεζε και αρκετούς τους φυλάκιζε ή τους εξόριζε δίχως λόγο ούτε νόμο. Αυτοί, όμως, κατά Θεϊαν Δίκην αποτελούσαν πρώτοι, από τον Αύγουστο 1940, την πρώτη ελληνική στρατιωτική δύναμη επί των συνόρων της Αλβανίας απέναντι στην κραταιά Ιταλική Αυτοκρατορία. Αυτούς

ΤΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ Ι. ΜΕΡΤΖΟΥ
προέδρου της Εταιρείας
Μακεδονικών Σπουδών,
δημοσιογράφου και συγγραφέα

τους και με θαυμαστή ανδρεία στα αλλεπάλληλα πεδία των μαχών έως το τέλος. Επί πέντε συνεχείς μήνες, από την 28η Οκτωβρίου 1940 μέχρι και την 23η Απριλίου 1941, πολεμούσαν νύχτα-μέρα ανύστακτοι και αιτήτητοι μέσα στα χιόνια υπό δριμύτατο ψύχος και υπό καταγιισμό εχθρικού πυρός, χωρίς επαρκή εφόδια ούτε σύγχρονα όπλα, στις υψηλότερες κορυφογραμμές απροσίτων βουνών απέναντι σε απείριπτα πολυαριθμότερο και ισχυρότερο εχθρό. Ωστόσο, κατελάμβαναν τις κορυφογραμμές τη μία πίσω από την άλλη, συνέτριβαν παντού τον εχθρό και προήλασαν νικητές στη Βόρειο Ηπειρο. Αιτήτητοι εισήλθαν πρώτοι στη φωτιά και εξήλθαν τελευταίοι. Αλλ' όχι όλοι. Αγόγγυστοι δεκατίσθηκαν.

Συγκλονιστική είναι η θυσία του 28ου Συντάγματος Αμυνταίου. Από τους 4.250 οπλίτες του σκοτώθηκαν ή τραυματίσθηκαν οι 2.102 και από τους 72 εφέδρους αξιωματικούς του οι 49! Προήχθησαν επί του πεδίου της μάχης 53 αξιωματικοί, έλαβαν το Αριστεϊόν Ανδρείας 45 και τον Πολεμικό Σταυρό 31. Ανάλογο φόρο αίματος κατέθεσαν και ανάλογες διακρίσεις κατέκτησαν επί του πεδίου της μάχης οι άνδρες των δύο άλλων Συνταγμάτων, του 33ου και του 90ου. Χαρακτηριστικό είναι το γεγονός ότι, όταν, χτυπώντας πσιώπλατα τη νικηφόρο Ελλάδα, η γερμανική Βέρμαχτ είχε καταλάβει τη Φλώρινα, τη Θεσσαλονίκη και όλη τη Μακεδονία, τη Θεσσαλία, το μεγαλύτερο μέρος της Ηπείρου και τη Ρούμελη, τα Συντάγματα της Φλωρίνης καθήλωναν ακόμη τους Ιταλούς στην Αλβανία! Συγκεκριμένα, αφού την 21η Απριλίου 1941 είχε υπογραφεί η συνθηκολόγηση, το 90ό Σύνταγμα έδωσε εκεί σκληρή μάχη με ισχυρή ιταλική δύναμη και δεν της επέτρεψε να περάσει.

Ο διοικητής του 28ου Συντάγματος Αμυνταίου Νικόλαος Παπαδόπουλος, ο θρυλικός Παππούς, σημειώνει αποκαλυπτικά στο Πολεμικό Ημερολόγιό του: «*Όσον αφορά την εθνολογικήν σύνθεσιν του παραμεθορίου πληθυσμού της, πολλαί είχαν εγερθή αμφιβολίαί διά την μαχητικότητα Μονάδος αποτελεσθησομένης κατά αρκετόν ποσοστόν παρ' ανδρών ομιλούντων γλωσσικόν ιδίωμα το οποίον κακώς αποκαλείται ακόμη και σήμερον ολαβομακεδονικόν. Η πολεμική δράσις του 28ου Συντάγματος αποτελεί χαρακτηριστικόν παράδειγμα του βαθύς ριζωμένου ελληνισμού εις τας καρδίας των ετεροφώνων μεν αλλ' αρίστων αυτών Ελλήνων.*»

Το 33ο Σύνταγμα Φλωρίνης και το 28ο Αμυνταίου συγκρότησαν κάτοικοι του Νομού και της Επαρχίας Εορδαίας. Στην συντριπτική τους πλειοψηφία ήσαν αλλόφωνοι Μακεδό-

νες –γγενείς ολαβόφωνοι, βλαχόφωνοι και αρβαντόφωνοι καθώς επίσης τουρκόφωνοι πρόσφυγες του Πόντου και της Μικράς Ασίας. Στο 90ό Σύνταγμα Φλωρίνης ενσωματώθηκαν γηγενείς ολαβόφωνοι Μακεδόνες από την Αριδαία και από τα Γιαννιτσά σε δύο τάγματα και στο τρίτο τάγμα πολλοί Βλάχοι και αρκετοί ολαβόφωνοι από τη Βέροια.

Ο ολαβόφωνος Νικόλαος Γρούσιος, από την ακριτική Αχλάδα Φλώρινας, υπερασπίστηκε μέχρι θανάτου την Ελλάδα στην πρώτη γραμμή του 33ου Συντάγματος και υπέκυψε στα τραύματά του αρχές Απριλίου 1941. Είναι ο εκ πατρός παππούς του Νικόλα Γκρούεφσκι, Πρωθυπουργού των Σκοπίων, ο οποίος μεταλλάχθηκε επειδή πολύ αργότερα γεννήθηκε στο γειτονικό Στιπ, όπου γαλουχήθηκε με κρατικό ιδεολόγημα του «Μακεδονισμού». Εκ καταγωγής είναι κοντοχωριανός με τον συντάκτη αυτής της στήλης. Ποια είναι μεταξύ μας η διαφορά; Ο ένας είναι Πρωθυπουργός της «Μακεδονίας» και ο άλλος Πρόεδρος της Εταιρείας Μακεδονικών Σπουδών, η οποία ιδρύθηκε το 1939, όταν δεν είχε δημιουργηθεί ακόμη «μακεδονικό» έθνος ούτε ομόσπονδο Κράτος με την ψευδωνυμία «Μακεδονία». Η διαφορά είναι ότι ο Πρωθυπουργός και το ολαβικό καθεστώς των Σκοπίων μονοπωλεί το όνομα Μακεδόνας, ενώ ο υποφαινόμενος είναι Έλληνας Μακεδόνας. Η ουσία της διαφοράς μας, συνεπώς, είναι η μονοπώληση του ονόματος και η χρήση του εναντίον Ελλάδος και Βουλγαρίας από τα Σκόπια.

Κράτος με το όνομα Μακεδονία ουδέποτε υπήρξε τους τελευταίους 22 αιώνες μέχρι το 1944. Αφ' ότου το 163 π.Χ. οι Ρωμαίοι κατέλυσαν το αρχαίο ελληνικό Βασίλειο της Μακεδονίας, η ονομασία παρέμεινε όρος της Γεωγραφίας και της εκάστοτε κρατικής κυριαρχίας που ο χώρος της μάλιστα μεταβλήθηκε πολλές φορές. Ο Στράβων (63 π.Χ.-23 μ.Χ.) αναφέρει στα *Γεωγραφικά* του ότι η Μακεδονία απλώνονταν δυτικά στην Ηπειρο μέχρι τις ακτές του Ιονίου Πελάγους και τη σημερινή Ηγουμενίτσα. Τον 10ο αιώνα μ.Χ. η Μακεδονία κάλυπτε ανατολικά τη Θράκη, όπου γεννήθηκαν οι Αυτοκράτορες Βασίλειος Α' ο Μακεδών και Βασίλειος Β' ο Βουλγαροκτόνος, οι οποίοι εν ζωή ονομάσθηκαν Μακεδόνες.

Από τον 14ο αιώνα μέχρι και τις αρχές του 20ού οι Οθωμανοί κυρίαρχοι ουδέποτε ονόμαζαν Μακεδονία οποιαδήποτε επαρχία τους. Ακόμη και το 1903, όταν οι Μεγάλες Δυνάμεις της Ευρώπης, με τη Συμφωνία της Μυρστέρης, ανάγκασαν τους Οθωμανούς να προβούν σε μεταρρυθμίσεις στη Μακεδονία, ο χώρος δεν προσδιορίσθηκε με το όνομα Μακεδονία. Ορίσθηκαν μονάχα τα οθωμανικά Βιλαέτια Βιτωλίων, Θεσσαλονίκης και Κοσόβου. Δεν αναφέρεται τη λέξη Μακεδονία ούτε η Συνθήκη του Βουκουρεστίου, που το 1913 τερμάτισε τους Βαλκανικούς Πολέμους.

Στον ευρύτερο αυτόν γεωγραφικό χώρο μετακινήθηκαν αργότερα πολλά άλλα φύλα και συμβίωσαν με τους αυτόχθονες Έλληνες επί δύο χιλιάδες χρόνια υπό τρεις αλληλοδιάδοχες πολυεθνικές Αυτοκρατορίες: Ρωμαϊκή, Βυζαντινή και Οθωμανική. Μακεδόνες ονομάζονταν επί είκοσι αιώνες όλοι οι κάτοικοι της Μακεδονίας, αλλά όλοι αυτοπροσδιορίζονταν με την καταγωγή τους: Έλληνες Μακεδόνες, Βούλγαροι Μακεδόνες, Αλβανοί Μακεδόνες, Εβραίοι, Τούρκοι Σέρβοι κ.ά. Μακεδόνες. Με την καταγωγή τους, επίσης, αυτοπροσδιορίζονται σήμερα εκατοντάδες χιλιάδες πολίτες των Σκοπίων: Αλβανοί Μακεδόνες, Βούλγαροι Μακεδόνες, Έλληνες Μακεδόνες, Σέρβοι, Τούρκοι, Βλάχοι, Ρομά κ.ά. Μακεδόνες. Αποτελούν το 38% του γειτονικού μας πολυεθνικού πληθυσμού και από αυτούς οι Μουσουλμάνοι αυξάνονται με 3,5 γεννήσεις έναντι 0,9 των Χριστιανών. Το κρατικό ιδεολόγημα του «Μακεδονισμού» έχει ημερομηνία λήξεως. Το μονοπώλιο του ονόματος, επίσης. Το μέλλον του γειτονικού μας Κράτους δεν βρίσκεται πίσω, στον Μέγα Αλέξανδρο. Βρίσκεται μπροστά: στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στην άρδην αναθεμελίωση του πάνω στους ευρωπαϊκούς θεσμούς. Αρκεί η Αθήνα και τα Σκόπια να γυρίσουν το διπλό κλειδί. Γιατί ο χρόνος λήγει στη χώρα του κοπυράτ!...